

Tractatvs De Pensionibvs Ecclesiasticis

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1671

Cap. LXXX. Clausula sine rotardatione solutionis pensionis apposita in
commiſſione appellationis facit vt Iudex ad quem nullam habeat
iurisdictionem nisi prius soluta pensione, ita quod de solutione ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98356](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98356)

228 Petri Francisc. de Tonduti Sanlegerij

mota illa constitutione, locus esset fructuum sequestrationi, quia constitutio loquitur tantum de beneficiis & nihil dicit de pensionibus, quæ propterea in illa constitutione non comprehenduntur, cum ut sæpè diximus, in materia stricta, qualis est ea in qua agitur de sequestratione appellationis beneficii, pensio non contineatur.

22 Nec unquam Rota Romana causas pensio-

num tractavit tanquam beneficiales, imò tanquam prophanas, Rota decis. 12. num. 3. in fine, vers. & omnia prædicta, part. 4. recent. Metlin. decis. 732. num. 1. post Veral. decis. 99. part. 1. Gregor. decis. 407. num. 2. & quod dicta Clementina in pensionibus locum habeat decidit Marefcot. lib. 1. var. resol. cap. 21. num. 6. & lib. 2. cap. 77. num. 33. ut superius dictum fuit.

CAPVT LXXX.

ARGVMENTVM.

LAUSVLA sine retardatione solutionis pensionis, apposta in commissione appellationis facit, ut Iudex ad quem nullam habeat iurisdictionem, nisi prius soluta pensione, ita ut de eo constet in actis, aliàs sententia est nulla, ad instar Clausulæ parito iudicato. Vtrum stante prædicta Clausula sine retardatione solutionis pensionis tam Iudex à quo, quam Iudex ad quem executioni possit pro pensione; & vtrum inter illos sit locus præventioni. Clausula sine præiudicio legitime executionis, quem effectum habeat; & quem Clausula si quid sit exequendum, aut Clausula quod commissarius ad legitimam executionem procedat. In pensionibus autoritate Episcopi reservatis, non retardatur executio, si pensionarius sit in quasi possessione exigendi, aliàs secus, nisi tamen possessio esset turbida: Quid si titularis opponat se multas expensas fecisse pro vtilitate Ecclesiæ? Tertius comparans pro suo interesse, vtrum possit retardare solutionem pensionis; sicut etiam succedens in beneficio, aut in fructibus illius de solutione facta vigore dictæ Clausulæ sine retardatione. Quid si adsit Clausula, constituto de litteris pensionis? Vtrum dicta Clausula sit apponenda quando Iudex processit in causa manutentionis pensionis per viam sententiæ definitivæ in scriptis latae.

SVMMARIVM.

- 1 Iurisdiclio data cum Clausula sine retardatione solutionis pensionis, est conditionaliter concessa.
- 2 Condicio debet prius verificari quando sub illa concessa fuit iurisdiclio.
- 3 Sententia per iudicem deputatum sub illa Clausula sine retardatione solutionis pensionis, est nulla nisi prius satisfactum fuerit solutioni pensionis, & num. 6. in fin. & num. 7.
- 4 Idem decisum fuit in materia solutionis dotis.
- 5 Quid operetur si commissio data fuerit sine retardatione, arbitrio Rotæ.
- 6 Sufficit ad hoc ut dari debeat commissio sub illa Clausula, alterum de duobus, nempe quod agatur de litteris Apostolicis, vel quod pensionarius sit in quasi possessione exigendi, & n. 7.
- 8 Clausula sine retardatione in causa pensionis aquiratur Clausula, parito iudicato.
- 9 Et denegatur hoc casu audientia in causa appellationis interposita per titolarem.
- 10 Appellans debet solvere pensionem cum effectu, quando in commissione adest dicta Clausula, nec sufficit cautio.
- 11 Stante dicta Clausula non admittitur titularis si loco cautionis offerat omnes fructus beneficii pensionario.
- 12 Clausula, parito iudicato, cuius sit efficacia in materia pensionis.
- 13 Clausula sine retardatione præservat iurisdictionem Iudicis à quo pro executione pensionis, nisi ipsi fuerit inhibitorium.
- 14 Iudex appellationis procedere potest ad executionem pro solutione pensionis multò magis dum

causa commissio fuit cum incidemibus, emergentibus, &c.

- 15 Commissarius potest procedere per denegationem audientia quando in commissione adest Clausula sine retardatione solutionis pensionis.
- 16 Quando in commissione adest Clausula sine præiudicio executionis, Iudex à quo cogit ad solutionem pensionis non obstante inhibitione Iudicis ad quem.
- 17 Nec Iudex appellationis hoc casu potest se ingerere in executione pro solutione pensionis.
- 18 Clausula si quid sit exequendum, apponitur quando adest probabile gravamen in sententia à qua fuit appellatum.
- 19 Sed hoc casu executio pro pensione fieri debet autoritate Iudicis ad quem.
- 20 Executio pensionarij suspenditur quando in commissione adest Clausula, si quid sit exequendum, donec fuerit cognitum, vtrum sit locus executioni.
- 21 Cognoscendum hoc casu in primis est de exceptionibus contra sententiam oppositis.
- 22 Et hoc casu appellans admittitur ad productionem novorum iurium, non tamen appellatum.
- 23 Si tamen appellans nova acta producat, appellatus alia producere potest replicando.
- 24 Clausula, Quod ad legitimam executionem procedat, qua sit vis.
- 25 In casibus in quibus tam primus quam secundus Iudex procedere possunt, illorum iurisdiclio est cumulativa.
- 26 In iurisdictione cumulativa inter duos Iudices locus est præventioni.
- 27 Semel commissio appellatione, cum Clausula sine retardatione solutionis pensionis, durat executio, donec prima sententia fuerit renegeta per

Tract. de Pension. Eccles. Cap. LXXX. 229

tres conformes vel per rem iudicatam.

- 28 Facultas data procedendi summarie durat in omnibus instantiis.
- 29 Causa appellationis est eadem cum prima, licet non sit eadem instantia.
- 30 In pensionibus auctoritate Episcopi reservatio non apponitur clausula sine retardatione solutionis.
- 31 Fallit quando pensionarius est in quasi possessione exigendi.
- 32 Quando gratia est condicionalis, exceptio non adimpleta conditionis oritur ex venire gratia, & retardat solutionem pensionis.
- 33 Condicio in reservatione pensionis apposta, in primis est verificanda.
- 34 Concessio facultatis transferendi ea lege, ut illa intra certum tempus intimaretur, corrumpit si intimatio facta non fuerit intra illud tempus.
- 35 Exceptio oriens ex venire gratia pensionis non obstat ei, qui est in quasi possessione exigendi quin apponatur in commissione appellationis clausula sine retardatione solutionis pensionis.
- 36 Condicio quae oritur ex probatione rei non impedit pensionarium in sua possessione, quia per alias probationes elidi potest.
- 37 Quod tamen locum non habet quando possessio est turbida.
- 38 Si titularis excipiat de expensis factis pro Ecclesia, debet retardare executionem pensionarij.
- 39 Clausula sine retardatione pensionis afficit tertium.
- 40 Tertius veniens ad causam ad excludendum actorem solum vel reum solum tenetur venire in statu, in quo causa reperitur.
- 41 Tertius ille allegans paupertatem pensionarij petere potest quod sibi caveatur in casum succumbentia.
- 42 Cautio peti potest iuxta l. is a quo ff. de rei vendicat. etiam in beneficiis.
- 43 Clausula sine retardatione operatur etiam contra successorem beneficii.
- 44 Item & contra successorem in fructibus beneficii.
- 45 Ex quibus probetur aliquem successorem esse in alterius beneficio.
- 46 Post factam executionem pensionis Iudex ad quem illam renovat, si male facta fuerit.
- 47 Quae cautela vti debeat appellatus dum videt instam esse executionem.
- 48 Bonum est obtinere rescriptum cum facultate manutenendi quem de iure.
- 49 Pensio si sit imposta ex falsa causa non meretur executionem.
- 50 Solvens vigore Clausulae, sine retardatione, non constituit suum adversarium in quasi possessione exigendi pensionem.
- 51 Commissio simpliciter data, non renovat precedentem datam cum Clausula sine retardatione solutionis pensionis.
- 52 Quomodo probatio fieri debeat, quando executio sententiae fuit commissa confiso de litteris reservationis vel translationis pensionis.
- 53 Sine sententia manutentionis pensionis lata fuerit per simplex decretum, sine per viam sententiae in scriptis, quocumque casu executio retardari non debet.

NOTANDUM est Primum hanc esse vim & efficaciam huius Clausulae sine retardatione solutionis pensionis, ut iurisdicatio concessa censeatur conditionaliter commissario deputato ad cognoscendum de appellatione.

Sanleger. de Pensionib.

lacione; & sic in illa causa procedere non possit, nisi soluta prius pensione. Gomez in compend. viri- que signat. num. 84. † Quia quando iurisdicatio data fuit alicui conditionaliter antequam illam exercere possit, debet ante omnia conditio adimpleri, pro- de iurisdictione alicui data cum Clausula confiso, probat Paris. conf. 94. n. 12. lib. 4. & in terminis huius Clausulae dum de pensione agitur, probat Marta de claus. p. 1. cap. 165. n. 13. ubi agit de illa Clausula sine retardatione, & c. † Dicens quod sententia lata ante- quam condemnatus pensionem soluerit est nulla, & verum est, quia lata fuit per iudicem earentem iurisdictione antequam solutio facta fuerit, & nume- ro 14. dicit non sufficere quod pensio soluta fue- rit, sed praeterea oportere, quod de illa solutione constet in actis iudicis de causa appellationis cog- noscentis.

Hoc idem ut iurisdicatio censeatur commissario sub illa conditione concessa, in materia datij iudi- cavit Rota decis. 628. num. 8. part. 1. recent. & de pen- sione Rota apud Marches. p. 1. de commissionibus, fol. 512. decis. 2. n. 1. † Vbi dicit quod licet cum hac clausula fuerit adiecta alia clausula arbitrio Rotae, & illa videatur aliquid relaxare de rigore iuris, non tamen debet operari, ut propterea recedatur a soli- to stylo, nempe quod debitor debeat in primis solu- vere pensionem antequam audiat, imo pro execu- tione adest autoritas litterarum Apostolicarum quae facit ut executio ad illarum honorem denega- ri non possit, † Maxime si concurrat etiam quasi possessio exigendi pensionem, quamvis alterum ex duobus sufficiat, ut dicit Rota in praedicta decisio- apud Marchelanum, quae est decisio 2. sub titul. de commiss. appell. in causis pensionis p. 1. Marta de claus. part. 1. cap. 165. n. 4.

Et quod hoc casu iudex ad quem non habeat iurisdictionem, nisi adimpleta conditione solutio- nis, dicitur etiam apud Marches. dicta part. 1. §. 1. decis. 36. numer. 1. fol. 541. & decis. 40. numero 3. fol. 544. quae est apud Seraph. decis. 78. numer. 3. ubi dicit, quod Clausula sine retardatione, con- ditionem importat, & auditor commissarius non adimpleta conditione non potest in causa procede- re, † alias sententia est nulla, Ricc. collect. 1263. effect. 2. Put. de pension. decisio. 21. Rota. in Bur- gensi pensionis 24. Novembris 1595. coram Blan- chero, apud Marches. eadem part. 1. §. 2. decisio. 5. fol. 607. Pacif. de saluan. interdict. inspect. 4. cap. 4. num. 40.

Et clausula praedicta aequiparatur Clausulae parito brevis, quae illius est efficaciam ut tollat iurisdictionem cuicumque iudici non secuta prius partitione, Rota decis. 68. part. 1. recent. & decis. 93. part. 4. recent. Gon- zal. ad reg. 8. in annotat. contra nullit. & attent. n. 249. & 251. Marta de Claus. part. 1. claus. 91. † Aded ut non possit hoc casu appellans audiri donec probet se integrè satisfecisse, ita ut non sufficiat hoc casu cautio de soluendo summas illiquidas, cum config- natione vnus scuti in signum archae pro liquidan- dis; Gonzal. citato numer. 251. Seraph. decis. 655. num. 2. & 3. Veral. decis. 150. num. 4. & sequentibus, part. 1.

Sed tamen hoc casu recurritur ad signaturam Sanctissimi, petiturque ut data cautione bancharia, vel in forma depositi, de soluendis post fa- ctam liquidationem fructibus, ad ulteriora in negotio principali procedatur, teste Barbof. de claus. c. 98. n. 13. † Sicuti etiam non dicitur huic clau- sulae satisfactum quamvis titularis offerat pensiona- rio omnes fructus sui beneficii. Rota in Mediolanensi pensionis

230 Petri Francisc. de Tonduti Sanlegerij

pensionis 7. *Novembris* 1612. coram Vbaldo, apud Marchef. *tom. 1. fol. 608.*

12 Et dicta clausula, parito iudicato, æquiparatur in hoc dicta clausula sine retardatione solutionis pensionis, ut nequidem tertius audiat agere volens; imò repellatur à iudicij limine donec pensio integre soluta fuerit per Titularem: Gregor. *decis. 36. num. 2. & 3.* sicut tertius non admittitur ad agendum, quando commissio data fuit cum clausula, *parito breui*, quia eadem commissio est conditionalis respectu omnium. Gregor. *dicta decis. 36. num. 2. Rota decis. 67. num. 2. part. 1. recent.*

13 Notandum est secundò, magnam esse differentiam inter clausulam sine retardatione solutionis pensionis, & clausulam sine praiudicio legitima executionis, nec non clausulam si quid sit exequendum, in primis & ante omnia exequatur: siquidem clausula sine retardatione solutionis pensionis, præservat iurisdictionem iudici à quo, ut possit exequi ad cogendum titulare condemnatum ad solutionem pensionis, non tamen impedit quin etiam iudex ad quem, possit ipse procedere ad executionem contra debitorem pensionis, dummodo tamen iudici à quo non fuisset inhibitum; tunc enim propter reuerentiam inhibitionum abstinere deberet à coactione contra debitorem pensionis. Gig. *de pensionibus quest. 69. num. 5.* & post eum Lancell. *de attent. post inhib. appel. pend. n. 29. & 30.*

14 Multò autem magis Iudex appellationis procedere poterit ad coactionem titularis condemnati ad solutionem pensionis vigore clausula quæ in omnibus commissionibus apponi solet, cum omnibus incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, quia per illam causa executionis commissæ censetur: Rota *decision. 308. num. 3. part. 3. recent.* & in omnem euentum iudex procedere potest per denegationem audientie in causa appellationis, provt factum fuit in causa de qua Pur. *decis. 32. alias 34. lib. 1. vbi per condemnatum opponeretur ex iisdem litteris constare quod pensio erat reservata 24. ducatorum, non excedens etiam partem fructuum beneficii, & tamen ex iisdem litteris constabat fructus fuisse expressos non excedentes summam quinquaginta ducatorum: item opponeretur quod cum pensio esset reservata super fructibus beneficii qui nulli erant, cum omnia illius emolumenta consisterent in distributionibus quotidianis, nihilominus tamen fuit decusum appellatum non audiri, stante illa clausula sine retardatione solutionis pensionis, sed teneri soluere, & facta solutione appellationis causam prosequi.*

15 Sed quando in commissione reperitur appositæ clausula sine praiudicio executionis, præservatur iurisdictioni iudicis à quo, ut ad ulteriorem executionem procedere possit; Seraph. *decis. 247.* & hoc casu inhibito per iudicem facta non afficit nec executionem impedit, ut per Cæs. de Grass. *decis. 3. num. 4. de sent. & re iudicata*; vbi dicitur quod inhibitioni etiam Rotæ non est obtemperandum quando in commissione adest clausula, sine praiudicio Legitima executionis, & ita quotidie servari testatur Gonzales in dictis annotationibus contra nullitates *num. 224.* quod etiam bene comprobatur Aloyf. Ricc. *in praxi aurea cap. 433. num. 3.* post Rotam *decis. 641. part. 1. divers. num. 10. versic. nam quando non obstante Lite.* & Dicens in principio dicti capituli 433. quod illa clausula operatur ut iudex ad quem ante executionem sententia lata per iudicem à quo, non possit se intromittere in cognitione causæ, ut per DD. *in cap. Venerabilibus de sentent. excommunicat. in 6.*

16 Licet illa clausula debeat intelligi provt de iure, & sic quatenus locus sit executioni: Iason. *in l. causas, num. 7. C. de transact. Cassad. decis. 1. de rescript. Barbof. de claus. cap. 160. num. 10.*

At verò quando commissio non fuit data cum 18 clausula sine retardatione solutionis pensionis, sed cum clausula, si quid exequendum in primis & ante omnia exequatur; quæ clausula apponi solet, quando signatura degustat adesse aliquid gravamen in processu executivo ut testatur Marefcot. *lib. 1. variarum resolutionum cap. 86. num. 6.* † Tunc iudex 19 à quo non potest exequi adversus debitorem pensionis, sed executio spectat à iudicem ad quem, ut deciditur in *Toletana parochialis 24. Ianuarij 1604.* coram Sacrato apud Marchef. *tom. 1. fol. 390. decis. 59. num. 3.* ex Rota *decis. 487. num. 7. part. 3. lib. 3.* † Et per illam clausulam suspenditur executio pensionarij, donec fuerit cognitum utrum sit locus executioni, Lancellor. *de attent. part. 2. cap. 18. num. 5.* Marefcot. *lib. 2. var. resol. cap. 121. num. 17.*

Et antequam fiat executio pensionis, cognoscendum est de exceptionibus in contrarium oppositis, Rota *dicta decis. 487. num. 7. part. 3. divers. lib. 3. Honded. consil. 29. num. 14. lib. 2.* sed confitto de iustitia pensionarij proceditur ad executionem, Rota *decis. 12. num. 4. post tract. Zacch. de obligat. camerali.* † Sed actor non potest producere nova iura ad iustificandam sententiam, imò debet consistare de iustitia sententia ex iisdem actis, reus verò qui appellavit potest sententiam impugnare ex novis productionibus actorum.

Verum si reus admittatur ad novam productionem eodem modo actor appellatus ad novam productionem admittendus est, provt hæc omnia copiosius probat Additio ad Burat. *decis. 231. num. 7. 8. & 9.* Burat. *decis. 650. num. 17. & 18.* cum pluribus, ibi citatis.

Porrò magna est differentia inter eas duas Clausulas, nempe sine praiudicio legitima executionis, & Clausulam, quoad legitimam executionem procedatur: nam in primo casu iudex à quo procedit ad executionem suæ sententia, non obstante appellatione, in secundo verò casu non potest fieri nisi autoritate iudicis causa appellationis, ut advertit Marefcot. *lib. 1. var. resol. cap. 86. num. 8.*

Item advertendum est, in casibus in quibus superius dictum fuit executionem sententia pro consequenda pensionis solutione, fieri posse tam autoritate iudicis à quo, quam iudicis ad quem, tali casu in causa executionis iurisdictionem competere cumulativè, ut dicitur in dicta *decisione 308. num. 3. part. 3. recent.* quæ est apud Marchefan. *tom. 1. fol. 555. decis. 29. num. 5. versic. cum cumulariè.* † Et per consequens inter iudicem à quo & Iudicem ad quem locus erit præventioni quoad causam executionis, ex regula generali quam nos attulimus in tract. de prævent. iudicial. *part. 2. cap. 45. num. 1.* & multis sequentibus.

Notandum est Tertio, quod quando causa appellationis interposita per possessorem beneficii pensionis onerati, fuit commissæ cum clausula sine retardatione solutionis pensionis; non est audiendus ille titularis appellatus, etiam si in secunda instantia sententiam sibi favorem obtinuerit, quia commissio durat in omnibus instantiis, & debitor pensionis cogi debet ad solutionem pensionis donec titularis tres sententias conformes pro se reportaverit, aut vnam quæ transiit in iudicatum. Lotter. *de re benefico. lib. 1. quest. 38. num. 13.* & dicta clausula

- 28 *sola sine retardatione solutionis pensionis*, durat in omnibus instantiis. † Quomodo si data fuisset facultas procedendi summarie in quadam causa, talis facultas durat in omnibus instantiis, quia per talem concessionem datur privilegium cause, non autem solum instantie, quia licet diuersa sint instantie, semper tamen eadem est causa, vt decisum fuit apud Bellamer. *decis. 41. ex notatis per Cardin. in Clement. 2. in prima questione de testibus*, per l. 1. *C. ne licent in una eademque causa tertio pronocare.*
- 29 † Quamuis enim causa appellationis non sit eadem cum prima, quoad iudicem & instantiam, est tamen eadem quoad actionem intentatam: cum eadem actio eademque petitio in omnibus instantiis examinetur & discutatur. Cassador. *sub tit. de rescript. decis. 8. num. 4. & 5. Put. decis. 416. num. 3. in correctis lib. 2. aliis decis. 426. & in terminis pensionis Rota decis. 43. part. 2. diuers. Marefcot. lib. 1. variarum resolut. cap. 22. num. 6. & 7. Caualer. decis. 11. num. 4.*
- 30 Notandum est Quartò, quod licet illa clausula, *sine retardatione solutionis pensionis*, non apponatur in pensionum reservationibus factis autoritate Episcopali vt aliàs diximus, quia in illis locus non est privilegio executio, quale datur propter honorem litterarum Apostolicarum, cum Papa possit etiam sine causa pensiones imponere, & sic in concessionibus Apostolicis nulla requiratur executio, aliud tamen est in Episcopis, qui non possunt pensiones concedere nisi in casibus à iure permissis; vnde non est rationi consentaneum, vt littere Episcoporum mandentur executioni sine discussione, & causae cognitione, vt dicit Gomez. *in compend. vniuersae signaturae*, inserto post regul. de non iudicando iuxta formam supplicat. column. antepenult. versio. & est aduertendum. fol. mibi 165. verso.
- 31 *Gigas de pension. quest. 85. num. 2.* † Tamen illa Clausula apponi debet in commissione quando pensionarius est in quasi possessione exigendi pensionem, etiam Episcopali autoritate concessam, ne alioquin pensionarius priuaretur sua possessione contra iuris dispositionem, quia posset agere spolio. Vestr. *in praxi lib. 3. cap. ult. num. 1. Versicul. quamobrem si pensio.*
- 32 Notandum est Quintò, quod quando gratia est conditionalis, exceptio dicitur oriri ex ventre gratiae & retardat executionem, ac impedit ne commissio detur cum illa Clausula *sine retardatione solutionis pensionis*, iuxta notata per Bartol. *in l. 1. §. & parui refert. ff. quod vi aut clam*, vbi loquens de statuto reiiciente omnes exceptiones resultantes ex eodem statuto vel ex eodem instrumento. † Sic si constet conditionem in gratia contentam non esse purificatam suspenditur executio, nec in commissione apponitur illa clausula, *sine retardatione solutionis pensionis*, ex Seraph. *decis. 664. numer. 4.* † Veluti si data fuisset facultas transferendi pensionem sub ea conditione quod translatio intimaretur intra certum tempus, intra quod constaret non fuisse factam intimationem, & sic conditionem non fuisse adimpletam. Cassad. *decis. 10. de rescript. num. 8. Gigas dicta quest. 85. num. 9. Barbof. de claus. cap. 162. num. 17. & 18.* † Sed hoc limitatur vt locum non habeat quando pensionarius est in quasi possessione exigendi, quia exceptio oriens ex ventre Bullae non impedit quin apponenda sit illa clausula, *sine retardatione solutionis pensionis*, quando pensionarius est in quasi possessione; quia hoc casu titularis soluendo censetur releuare pensionarium ab onere probandi, quod conditio vel modus fuerit adimpletus, *Sanleger. de Pensionib.*

saltem ad effectum vt interim in sua possessione conseruetur. Cassad. *dicta decis. 10. de rescript. num. 8. Vestr. dicto lib. 3. cap. ult. num. 1. Garf. de benef. part. 1. cap. 5. n. 117. Marefcot. dicto lib. 1. resolut. cap. 21. num. 10. Marta p. 1. claus. 165. num. 12.* † Quod multò magis locum habet quando conditio procedit ex probationibus factis per appellantem; quia cum probatio probationem excludat, & possit appellatus probationes appellantis enervare, sequitur interea non esse retardandam executionem pro pensione debita per titularem ipsi pensionario. Rota coram Coccino apud Marches. *dicto tom. 1. de commiss. in causis pensionum, decis. 36. fol. 542.* † Sed praemissa locum non habent quando possessio esset turbida, vel offuscata; tunc enim si exceptio oriretur ex ventre litterarum, locus esset illi clausulae ad concedendam pensionis solutionem & pro ea executionem. Marefcot. *dicto lib. 1. cap. 22. num. 10.*

Notandum est Sextò, non esse apponendam praedictam clausulam, quando titularis non impugnatur pensionem, sed allegat deducendas esse ab illo expensas & onera, quorum solutio incumbit pensionario, de quibus superius per nos suo loco actum est, tunc enim suspenditur executio, ex traditis per Gigant. *de pension. q. 85. n. 7. Lotter. de re benef. lib. 1. quest. 38. n. 22. Barb. de claus. cap. 162. n. 22.*

Notandum est Septimò, quod si tertius quidam compareat pro suo interesse, post commissam appellationem cum dicta clausula, dicens se habere pensionem posteriorem, super eodem beneficio impositam, quae sit valida, quamuis non expressisset in sua supplicatione illam primam pensionem, quia videlicet prima pensio erat nulla, & idè non tenebatur illam exprimere vt superius suo loco probauimus, non potest tamen impedire cursum executionis sic per illam clausulam demandare, quia tertius veniens ad causam animo excludendi solum appellantem, non est audiendus pro suo interesse, ad retardandam executionem iam in signatura demandatam, vt iam diximus ex Gregor. *decis. 36. num. 3. & Marta de claus. cap. 165. num. 24.* † Et veniens ad causam ad excludendum solum actorem, vel solum reum, tenetur venire in statu & terminis in quibus causa reperitur, vt comprobauimus in tractat. de praesent. iudic. part. 2. cap. 12. num. 30. fol. 148. *tertia editionis*, & ita in terminis istius casus concludit Marefcot. *variar. resolut. cap. 21. num. 5.* † Dicit tamen quod si iste tertius allegaret paupertatem primi pensionarij, & se timere quod in casu succumbentiae titularis non esset soluendo, posset obtinere quod post clausulam, vna retardata solutione adderetur sequens clausula, videlicet & praestita per titularem idonea cautione de soluendo, in casum succumbentiae, iuxta text. *in l. is à quo, ff. de rei vendicat. Honded. conf. 25. lib. 1. Cancer. lib. 2. variar. resolut. cap. 16. de tertius opposit. num. 7. & 8.* & iuxta tradita per Bartol. *in l. si per lusoria, §. 1. ff. de appellat.* † Cuius *l. is à quo*, dispositio locum habet etiam in beneficialibus, vt notat Marefcot. *dicto lib. 1. cap. 21. num. 5. in fine*, post Abbat. *in cap. veniens 38. de testib.* & ibidem alios DD.

Quod si praedicta procedunt aduersus tertium pro suo particulari interesse in causa admitti petentem, multò magis obtinere debent contra successorem in beneficio, cum possessio pensionarij suffragetur etiam a luerus successorem. Put. *decis. 141. lib. 3. Guido Papae decis. 629.* † Imò & contra successorem in fructibus beneficij super quo pensio ipsa soluitur, iuxta decis. Achill. de Grassis *decis. 6. de pensionibus*, Marefcot. *dicto cap. 22. n. 10. lib. 1.* † Pro-

batur autem quod quis sit successor alterius ex eo quod ipse possidet, & tempore quo fuit constituta pensio, consentiens beneficium possidebat quod iste comparans hodie possidet, ex notatis per Achill. dicta decis. 6. & Bellam. decis. 709.

- 46 Notandum est octavo quod licet dicta clausula præferret iurisdictionem iudicis à quo, ad hoc ut non obstante appellatione sententiam pro pensionis solutione exequi possit, tamen non ex eo impeditur Iudex ad quem, ne executionem reuocet, & nullam declaret, siue per viam manutentionis siue per viam atrentari, si illam non ritè & rectè factam repererit. Garl. de benef. part. 1. cap. 5. n. 573. & 574. qui licet loquatur in terminis clausulae *sine præiudicio legitima executionis*, idem tamen eadem ratione constituendum est in terminis clausulae *sine retardatione solutionis pensionis*. Additio ad Burat. decis. 185. littera B. Addent. ad Gregor. decis. 91. n. 13. ubi dicit quod licet in hoc articulo Rota aliquando hæsitauerit, tamen postea pluries in hac nostra sententia permansit, quia non ea fuit mens signaturæ ut confoueret executionem sententiæ, si illa detegatur nulla per iudicem ad quem, nec remedium manutentionis auferre ab eo, cui per iudicem à quo illatum fuit grauamen. † Et ideo bene faciet appellatus videns se iniuste sua possessione priuari si semper protestetur quod protestatur de nullitate vel quod non habet se pro spoliato, ad quod egregie confert decis. 48 Merlini 410. num. 7. & sequentibus. † Et prædicta maxime locum habent si is qui de nullitate executionis conqueritur, obtinuerit rescriptum habens clausulam cum facultate manutendi quem de iure. Rota decis. 132. n. 9. parte 7. recentior.
- 49 Notandum est nono quod si pensio fuerit imposita ex falsa causa, non debet apponi in commissione clausula *sine retardatione solutionis pensionis*, propterea in casu decisionis insertæ apud Marches. de commiss. tom. 1. fol. 533. in quo fuerat narratum beneficium super quo erat imposita pensio vacasse per obitum vnus, & tamen vacabat per obitum alterius; quia constabat quod iste secundus possidebat illud beneficium super quo pensio fuerat imposita, biennio ante pensionis impositionem, & sic falsò narratum erat pensionem fuisse impositam propter obitum primi, qui tempore impositionis pensionis non possidebat, sed secundus, cum duo eiusdem beneficii in solidum possessores esse non possint, cum igitur pensio ex falsa causa fuisset imposita, non debebat commissio dari cum clausula, non retardata solutione pensionis, & ita fuit decisum apud Seraph. decis. 691.
- 50 Notandum est decimo, quod licet soluens sine

protestatione constituat pensionarium in quasi possessione exigendi: Rota dec. 241. p. 1. recent. cum pluribus alijs per nos adductis; tamen quando commissio data fuit cum clausula *sine retardatione solutionis pensionis*, constituitur pensionarius in quasi possessione exigendi, quamuis titularis simpliciter absque vlla protestatione soluerit, ut fuit decisum post tractatum Postij de manutent. decis. 202. numero 9.

Notandum est vndecimo, quod si in commissione appellationis fuerit appositæ clausula *sine retardatione solutionis pensionis*, illius clausulae efficacia durat & non enervatur per aliam commissionem postea simpliciter, & sine illa clausula concessam, quia illa clausula semel concessa, durat & est communis omnibus instantiis, etiam si in posterioribus commissionibus non fuerit appositæ, ut per Cassad. decis. 8. de rescriptis, & nos paulò ante diximus, atque ita decisum fuit per Rotam decis. 43. diuers. p. 2. quæ alias ponitur sub n. 44.

Notandum est Duodecimo, quod si causa appellationis sic commissæ fuerit ut constituto de litteris reservationis pensionis, & de instrumento translationis, auditor procedat cum clausula *sine retardatione pensionis*, &c. illud intelligendum est de sola existentia litterarum & translationis, non autem quod appellatus teneatur illas iustificare nec probare quod valide sint expeditæ, ut fuit decisum apud Puteum decis. 225. lib. 1. ad quod etiam confert decisio 239. eodem libro.

Notandum est Decimotertio quod alijs per quosdam peritos Romanæ Curie dubitatum vidi, utrum clausula *sine retardatione solutionis pensionis*, apponenda sit quando iudex à quo non per simplex decretum, sed per sententiam definitiuam pensionario manutentionem in quasi possessione pensionem exigendi decreuit, cum eo casu videatur causam appellabilem reddidisse, maxime si adit in sententia, clausula, *Christi nomine inuocato*, &c. sed tamen verius est, etiam si manutentio pensionarij demandata fuerit per sententiam definitiuam in scriptis latam, quod debet nihilominus apponi in commissione appellationis clausula *sine retardatione solutionis pensionis*, siue in casu manutentionis, siue in casu executionis litterarum Apostolicarum; quia non figura verborum, sed natura & substantia iudicii attendenda est. Ideò non minus iudicium remanet executiuum, ut decisum fuit in *Firmana pensionis*, apud Duran. decis. 60. num. 47. & 48. ex notatis per Pacific. de saluian. interdict. in inspectione 4. cap. 2. num. 47. & Salust. Tiber. in praxi lib. 2. cap. 2. num. 24.

CAP V T LXXXI.

A R G V M E N T V M.

PENSIO antequam imponatur odiosa est, posteaquam verò fuit imposita fauorabilis. Quando & ex quibus dispositio odiosa dicatur, vel fauorabilis. Pensionem non esse odiosam odio irrationabili, & quis ex eo resultet effectus. Pensiones motu proprio Pontificis constitutas esse fauorabiles, aut si in Cardinalium fauorem referuntur.

S V M M A R I V M.

1 Pensiones aduersantur libertati Ecclesie & illius grauamen continent.

2 Pensiones in dubio censentur concessæ in causam alimentorum.

3 Verum distinctio sit fauorabilis, vel odiosa, inspicienda est intentio disponentis.

4 Alia